

Grattis till vinnarna

i Emerichfondens och Bakom Rubrikernas artikel- och uppsatstävling 2009

”Vad kan vi lära av historien och hur kan våld, rasism och främlingsfientlighet motverkas?”

Inget kvar att leva för

Hon kurade ihop i fosterställning. Försökte göra sig så liten som möjligt. Helst försvinna. Bort härifrån. Bort, bort, bort! Hon borrade ner huvudet mellan sina knän och höll armarna hårt runt huvudet. Hon låg på marken. På asfalten som var blöt och kall. Krampaktigt drog hon ihop sig ännu mer.

Hon såg Ganshan framför sig. Ganshan... hennes älskade son. Hen-

nes ögonsten. Hennes allt. Pojken med bärnstensögon som han kallades i byn. Han som alltid var glad. Han som alltid var full av liv och bus. Han som fyllde hennes hjärta. Som gav hennes liv mening. Som var hennes liv. Och nu var han borta. Död. Neeeeej! Hon skrek ut sin smärta med varje cell i hennes kropp. Inget ljud kom över hennes läppar, men hennes kropp skrek och för varje skrik var det som om hennes

kropp tömdes på livet. Vad fanns kvar att leva för? Inget. Allt hade förlorat sin mening.

Han kom ihåg dagen som om det var idag. Dagen då det tog slut. Dagen då han förlorade sin stolthet. Sin värdighet. Dagen då han inte längre kunde se sina vänner i ögonen. Då hans drömmar tog slut. Det hade börjat som en alldeles vanlig morgon. Hans rutiner hade varit som de alltid var, uppstigning, dusch, påklädning och ingen frukost hemma. Han tog alltid en dubbel espresso på kafeét nere på hörnet. Det var hans frukost. En mans frukost, brukade han tänka. Flera av hans vänner och arbetskamrater var där. Alla var män. Han stannade alltid en kvart. Då hann man prata om gårdagens fotbollsmatch. Därefter gick han till jobbet.

Hon mindes Tervan. Byn där hon var född. Där hon hade vuxit upp. Där hennes familj hade bott i generationer. Den lilla byn på den lilla kullen med fri utsikt över savannen ända bort till bergen vid horisonten. Hon mindes dofterna. Hennes älskade dofter.....

Läs hela artikeln på:
www.bakomrubrikerna.se
eller www.emerichfonden.nu

1

1:a pris
Alexandra Lövgren
Enskilda Gymnasiet Sthlm

”Alexandra Löfgren gestaltar skickligt några av samtidens största hot – främlingsfientligheten, klimatförändringarna och den cyniska människohandeln. I Alexandras Löfgrens gripande berättelse förvandlas de öden vi bara kan skönja i utrikesnotiserna till människor av kött och blod”

Jag står alltid till förfogande – låt mig lära ut

Ni kan inte ta på mig. Ni vet inte vem jag är. Men allt ni gör; varje rörelse, varje ord – är vad som skapar mig. Även er tystnad och stillhet blir en del av min kropp.

Jag vet allt som har hänt, ty jag är allt som har hänt. Jag kom till när existensen såg sitt första ljus. Ur Guds hand, genom Hans ande föddes jag – eller

ändra allting, på gott och ont. Det är av mig ni kan ta lärdom. Det är genom mig ni kan inse tidigare misstag och göra om och göra rätt. Det är från mig ni kan inhämta indirekt, icke upplevd – men fullt lika användbar erfarenhet.

Jag är den mest fullmatade, ultimata läroboken. Jag är den störste och främste läraren av dem alla. I en före detta

2:a pris
Erik Slivén Möller
Enskilda Gymnasiet Sthlm

2

”Med vässad penna vänder Erik Slivén Möller på perspektiven. Han ledsagar oss genom historien och får oss att förstå att vi ska lära känna den. Samt inte minst att vi har goda skäl att vara hoppfulla inför framtiden.”

var det i Big Bang? Den troende och vetenskapsmannen får ha sina skilda teorier; jag vet sanningen.

Jag har ingen makt att direkt påverka några händelser – nej; jag är endast ett resultat av allt levande och icke levandes medvetna eller omedvetna handlingar. Jag sitter istället inne med en makt större än så. En makt, som vid utnyttjande kan användas till att för-

fransk sydostasiebelägen koloni kallar de mig "Lich s". På en överbefolkad ö i östatlanten heter jag "the History".

Ni känner mig som "Historien".

Jag har i min allvetande ensamhet reflekterat över en del av de händelser som utgör min existens. ....

Läs hela artikeln på:
www.bakomrubrikerna.se
eller www.emerichfonden.nu

Vad kan vi lära oss av historien?

Osmanska riket, 1910-talet, Europa 1940-talet, Kambodja 1970-talet, Rwanda 1994, Balkan 1990-talet.

Det här är bara några exempel på tillfällen under det förra århundradet då en grupp människor bestämt sig för att andra människor, som enligt dem, var annorlunda, kulturellt, religiöst, politiskt, intellektuellt eller klassmässigt, inte längre förtjänade att leva.

Metoderna varierade mellan dessa platser, allt från dödsläger med gaskammare i nazityskland till långsiktiga "etniska rensningar" i byarna på balkan eller brutalt snabbt mördande i Rwanda, men målet var alltid detsamma, någon grupp av människor fick kollektivt skulden för något och skulle för detta straffas genom att utrotas.

Men vad kan vi då lära oss av dessa mörka kapitel i mäsklighetens historia? Det första vi måste inse är att historien tenderar att upprepa sig om och om igen. Varje gång något sådant hemskt inträffar så reagerar omvärlden på samma sätt, med avsky och fördömanden. Man lovar att något sådant hemskt inte skall få hända igen, man hävdar att man att man tagit viktiga lärdomar av det som inträffat, att man skaffat sig en bättre beredskap för sådana situationer och att det därför aldrig kan hända igen. Sen går det

några år och dessa lärdomar börjar sakta men säkert falla ur folks medvetanden. Beredskapen börjar sakta men säkert sjunka. Och sedan händer det igen, någon annanstans i världen, organiserat på något annat sätt.

Vi måste bryta denna trend. Vi måste alla hjälpa till och agera på något sätt, vi får aldrig, aldrig någonsin glömma dessa obeskrivliga brott mot mänskligheten, men vi måste också förstå att om vi inte alltid motverkar sådana tankar och idéer så fort de

uppstår så finns det en riska att det händer igen. För händer igen gör det uppenbarligen.

Man tror ju som världssamfundet, att vi har en beredskap och gör allt för att förhindra att det händer igen, men det är bara att se på vad som händer i Darfur idag för att se att vi ännu inte lärt oss tillräckligt av de folkmord som varit tidigare. ....

Läs hela artikeln på:
www.bakomrubrikerna.se
eller www.emerichfonden.nu

3:e pris
David Randahl
Christopher Polhems-gymnasiet

3

”Folkmord efter folkmord och fraser om ”aldrig mer”. Det är lätt att bli uppgiven. Men David Randahl visar att var och en har ett val. Och att vi tillsammans, liksom fjärlar som genom sina vingslag skapar orkaner, kan förändra världen.”

Det finns många uppenbara läxor att lära av historien – nazismen är grym, fascismen likaså. Antisemitism är förkastligt och rasism en skam. Förintelsen är ett mörkt kapitel i det moderna samhällets historia. Men räcker det? Finns det något svårare att lära sig, än att det uppenbart hemska är hemskt?

Antagligen. Hur ska man annars förklara att en man som Hitler fick makten, till stor del med folkligt stöd? Var alla tyskar galna antisemiter? Tyckte de att det var en bra idé att utrota judar? Troligen inte. Istället går det att finna andra orsaker till att ondska av denna uppenbara sort får makten. Det är detta vi kan lära av historien.

En händelse som än idag finns färskt i minne, och vars faktiska plats i historien har gett upphov till denna tävling, var nazismens framgång i 30-talets Tyskland. Dess följder är allmänt kända och föraktet för den följaktligen stort. Den läxan har vi lärt oss, men är vi fullärdade?

....
Läs hela artikeln på:
www.bakomrubrikerna.se
eller www.emerichfonden.nu

Hederspris

Karl Popow
Enskilda Gymnasiet, Sthlm

”Genom sin skickliga beskrivning av mekanismerna bakom nazismens grogrund i 30-talets Tyskland fäster Karl Popow vår uppmärksamhet vid den tyvärr fortfarande så aktuella frågan: Vilken människosyn gömmer sig egentligen bakom populismens fernissa av fagra löften? Karl Popow ger oss en angelägen påminnelse om demokratins skörhet och vårt gemensamma ansvar för dess existens”

Juryen har bestått av:

Emerichfondens styrelse, samt från DN: Hanne Kjöllér
från Expressen: Joel Holm från Bakom Rubrikerna: Erik Sjögren